

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ АСКАНІЙСЬКИХ КРОСБРЕДНИХ БАРАНІВ НА МАТКАХ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО ТИПУ

**В.Т. Шуваєв, В.І. Похил, В.В. Микитюк,
О.О. Калініченко, О.М. Задорожня**
Дніпропетровський державний аграрний університет

Наводяться матеріали про формування та розвиток селекційних ознак у чистопородного та помісного молодняку овець.

Встановлено, що в річному віці помісні ягнята переважають своїх чистопородних ровесників за показниками росту та розвитку, довжини, товщини, настригу вовни.

вівці, помісні ягнята, ріст і розвиток, настриг вовни

Напівтонкорунне м'ясо-вовнове вівчарство у найбільшій мірі відповідає умовам інтенсивного сільськогосподарського виробництва та потребам ринку. Це пояснюється тим, що м'ясо-вовнові вівці скороспілі, у більшій мірі відповідають вимогам споживача і цілком окупають затрати, пов'язані з годівлею та утриманням.

При розведенні цих овець важливою є розробка нових прийомів та методів підвищення продуктивності тварин як шляхом чистопородного розведення, так і схрещування. Крім того, велике значення має вивчення питань раннього прогнозування у овець формування та розвитку селекційних ознак.

У зв'язку з цим нами було проведено науково-господарський дослід по вивченню формування селекційних ознак у молодняку овець в залежності від походження та типу завитка вовни при народженні.

Матеріал та методика досліджень. Експериментальну роботу проводили в ДПЗ "Руно" на вівцях дніпропетровського типу м'ясо-вовнової, який був створений шляхом поглинального схрещування асканійських тонкорунних маток з баранами породи новозеландський корідель. Однак серед цих тварин все ще зустрічаються особини, які мають відносно коротку (9–10 см) та тонку 60 і навіть 64 якості вовну. Це пояснюється тим, що новозеландські коріделі, маючи вовновий покрив 58 та 56 якості, за товщиною вовни близькі до тонкорунних овець, .

Для збільшення товщини вовни у овець нового типу та запобігання подальшому спорідненому розведенню в замкнутій малій популяції, були залучені для ввідного схрещування асканійські кросбредні барани, які мають товщі сортименти вовни (50–48 якості).

При проведенні досліду була взята отара маток в кількості 800 голів. На протязі 10 днів шляхом ручного парування запліднено 400 маток, із яких створено дві піддослідні групи. Перша група, в кількості 202 голови, була запліднена асканійськими кросбредними баранами з вовновим покривом 50–48 якості, а друга – 193 голови – баранами дніпропетровського типу з вовною 58–56 якості.

У отриманого молодняку в залежності від типу завитка вовни були вив-

чені основні селекційні ознаки: жива маса при народженні, при відлученні, в 13–14-місячному віці; настриг вовни; фізико-технічні властивості вовни (довжина, товщина, густота).

Усі отримані матеріали біометрично опрацьовані.

Результати досліджень. Одним з найбільш об'єктивних показників величини тварини є жива маса. У таблиці 1 наведено дані живої маси піддослідного молодняку в різні вікові періоди в залежності від походження та типу завитка вовни при народженні

1. Динаміка живої маси піддослідного молодняку овець

Вік	Тип завитка	Групи			
		перша		друга	
		п	М ± m, кг	п	М ± m, кг
При народженні	Д	26	4,25 ± 0,07	50	4,36 ± 0,08
	С	152	4,61 ± 0,01	148	4,56 ± 0,02
	К	96	5,3 ± 0,04	57	5,12 ± 0,03
В середньому по групі		274	4,72 ± 0,03	255	4,65 ± 0,08
При відлученні	Д	24	19,25 ± 0,18	47	18,75 ± 0,21
	С	144	21,65 ± 0,13	138	20,85 ± 0,12
	К	90	23,45 ± 0,14	54	22,70 ± 0,12
В середньому по групі		258	22,05 ± 0,14	239	20,05 ± 0,12
13–14 місяців	Д	23	42,70 ± 0,36	45	42,71 ± 0,21
	С	138	43,56 ± 0,11	135	43,40 ± 0,10
	К	88	45,9 ± 0,20	51	45,72 ± 0,12
В середньому по групі		249	44,31 ± 0,09	231	43,78 ± 0,10

Примітка. Тут і надалі типи завитків позначено: Д – дрібний, С – середній, К – крупний.

З таблиці 1 видно, що при народженні піддослідні ягнята 1 групи мали живу масу на 3,66 % більше, ніж їх чистопородні ровесники ($P > 0,999$). При відлученні ця різниця також була високовірогідна і становила 3,3 %.

У віці 13–14 місяців помісні ягнята зберегли лідерство, але перевищували за живою масою своїх ровесників лише на 0,3 % ($P > 0,95$).

При порівнянні даних за живою масою ягнят при народженні в залежності від типу завитка, спостерігається перевага тварин з крупним завитком вовни як в першій, так і в другій групах. Вони мали цей показник більший відповідно на 15,0 % і 12,2 %, ніж тварини з середнім завитком, на 24,7 % і 17,9 % – з дрібним завитком. Така ж тенденція зберігається при відлученні та в 13–14-місячному віці.

Таким чином, піддослідний молодняк з крупним завитком вовни раніше досягає фізіологічної та господарської зрілості, що слід урахувати при веденні селекції на отримання крупних тварин у межах породи.

Настриг чистої вовни є основною ознакою, яка визначає вовнову продуктивність овець. За цим показником різниця між групами склала 0,5 % на користь помісей (табл. 2).

2. Вовнова продуктивність піддослідного молодняку в залежності від типу завитка вовни

Породність	Тип завитка	Довжина вовни, см	Настриг вовни в оригіналі, кг	Маса митої вовни, кг	Вихід чистого волокна, %	Коефіцієнт вовновості, г/кг
Перша група	Д	12,86 ± 0,29	6,02 ± 0,09	3,07 ± 0,17	51,1	71,89
	С	14,32 ± 0,23	6,21 ± 0,14	3,27 ± 0,12	52,6	75,07
	К	15,1 ± 0,22	6,87 ± 0,05	3,79 ± 0,02	55,2	82,60
В середньому по групі		14,09 ± 0,24	6,36 ± 0,03	3,43 ± 0,06	52,9	78,00
Друга група	Д	12,16 ± 0,36	6,10 ± 0,21	3,09 ± 0,09	50,6	65,60
	С	12,54 ± 0,33	6,18 ± 0,07	3,25 ± 0,11	52,6	74,89
	К	13,18 ± 0,20	6,72 ± 0,13	3,44 ± 0,04	51,2	75,04
В середньому по групі		12,63 ± 0,31	6,33 ± 0,05	3,26 ± 0,03	51,6	74,49

Максимальний настриг митої вовни мали ярки 1 групи з крупним завитком. Вони переважали своїх ровесниць 2 групи на 2,2 %.

За довжиною вовни ягнята 1 групи при порівнянні з тваринами 2 групи мали перевагу на 10,4 % ($P > 0,999$). У помісних ягнят з крупним завитком довжина вовни була більше на 5,6 % і 15,1 % ($P > 0,999$), ніж у тварин з середнім та дрібним завитками відповідно.

У другій групі перевага чистопородних ягнят з крупним завитком вовни над тваринами з дрібним та середнім завитком вовни становить 9,2 % і 5,8 % ($P > 0,999$).

Таким чином, при збільшенні завитка, збільшується довжина та вихід чистої вовни.

Висновки:

1. Помісний молодняк, отриманий від схрещування маток дніпропетровського типу з асканійськими кросбредними баранами, мав кращі показники росту та розвитку, вовнової продуктивності при порівнянні з чистопородним.

2. Ягнята, народжені з крупним завитком, за комплексом ознак переважають тварин з середнім та дрібним завитками.

Приводятся материалы о формировании и развитии селекционируемых признаков у чистопородного и помесного молодняка овец. Установлено, что в годовалом возрасте помесные ягнята превосходят своих чистопородных сверстников по показателям роста и развития, длины, толщины, настригу шерсти.

It is bringing materials about development characteristics of selection of throughbred and cross-bred lambs. It is ascertained that one-year aged cross-bred lambs predominate their thoroughbred coevals by many indexes of growth, wool length, increasing of live mass, greasy and washed
wool clip.